

Fővárosi Ítéltábla
6.Pf.20.302/2014/6.

A Fővárosi Ítéltábla a 230. számú Ügyvédi Iroda (**ügyvédi iroda címe** ügyintéző: dr. Esősi Béla ügyvéd) által képviselt felperes neve (felperes címe) felperesnek, a dr. Péchy Kristóf ügyvéd (**alperesi ügyvédi iroda címe**) által képviselt **alperes neve (alperes címe)** alperes ellen biztosítási szolgáltatás iránt indított perében, a Fővárosi Törvényszék 2013. október 4. napján meghozott, 64.P.26.890/2010/31. számú részítélete ellen, az alperes részéről 33. és 36. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés folytán, meghozta a következő

r é s z í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság részítéletét megváltoztatja, és a felperes részítélettel elbírált kereseti kérelmét teljesen elutasítja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 813.200 (nyolcszáztizenháromezer-kettőszáz) forint másodfokú perköltséget.

A részítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

A felperes végleges keresete szerint a Ptk. 536. § (1) bekezdése és 548. §-a alapján az alperestől 10.035.000 forint és ebből 8.578.000 forint után 2007. március 15-től számított késedelmi kamat megfizetését kérte a jogi képviselője megjelölt letéti számlájára való utalással.

Előadta, hogy a jogelődje, az Kft. a **cím** szám alatti kockázatviselési helyen működő vendéglátóipari egységére nézve az alperesnél rendelkezett tűzkárra kiterjedő kisvállalkozói vagyonbiztosítással. Az üzlet raktárát ismeretlen elkövetők 2006. december 25-én a hajnali órákban felgyújtották, aminek következtében az ott tárolt ingóságokban 8.578.000 forint, az épületben pedig 1.475.000 forint kára keletkezett. Az alperes a biztosítási szolgáltatás teljesítését arra hivatkozással utasította vissza, hogy a biztosítási ajánlatban feltüntetettekkel szemben az épület nem volt lakott, illetve biztonsági ráccsal védett. A biztosított ezt követően 2008. március 17-én a biztosítási szerződés alapján fennálló követelését rá engedményezte.

Az alperes a jogalapot és összecszerűségeget egyaránt vitatva a kereset elutasítását kérte. Álláspontja szerint a tűz keletkezési helyén álló épület a káresemény idején

nem minősült lakottnak, ezért arra a biztosítás nem terjedt ki. A biztonsági rácsok, illetve a működőképes és bekapcsolt elektromos riasztó berendezés hiánya pedig a biztosítási esemény bekövetkezésének kockázatát növelte, és közrehatott a kár bekövetkezésében. Vitatta a kárbejelentésben feltüntetett ingóságok megsemmisülését, illetve azok értékét.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az ingókárok tekintetében a kereset szerint marasztalta az alperest. Az alperes fellebbezése és a felperes csatlakozó fellebbezése folytán eljáró Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú ítéletet hatályon kívül helyezte és az elsőfokú bíróságot újabb eljárásra és újabb határozat hozatalára utasította.

Hatályon kívül helyező végzésében megállapította, hogy külön pótdíj fizetése hiányában a biztosítási fedezet lakatlan épületekre nem terjedt ki, az abban keletkezett károk ezért nem minősültek biztosítási eseménynek. A biztosítási szerződés záradéka szerint azonban a nem lakás céljára szolgáló épület, így a vendéglátóipari egység is lakottnak minősülhetett, abban az esetben, ha ott a biztosítási esemény időpontjában termelő tevékenység folyt. Az alperes ezt a tényt tagadta, és ebben a körben a felperest terhelte a további bizonyítás. Megállapította, hogy egy átlagos rúdtávolságú rácsozat nem volt alkalmas annak megakadályozására, hogy a biztosított épület ablakán égő tárgyat dobjanak be. Annak eldöntéséhez azonban, hogy a riasztó működésbe lépése esetén a kár milyen mértékben lett volna mérsékelhető, további bizonyítást tartott szükségesnek. Megállapította ugyanis, hogy a felperes által elismerten a biztosított épület ablakain nem volt biztonsági rács és a riasztó berendezés sem volt üzembe helyezve, amely folytán a felperesi jogelőd az Általános Szerződési Feltételek IX. fejezet 1. és 2. pontjában előírt kármegelőzési kötelezettségét megszegte. Kifejtette továbbá, hogy a keresetlevélben hivatkozott könyvvizsgálói vélemény, valamint az annak elkészítéséhez felhasznált okiratok nem bizonyították megfelelően a kár összegét. Azokból ugyanis nem volt megállapítható, hogy a tűz keletkezésének időpontjában milyen vagyontárgyak voltak a biztosított épületben és azok mennyiben semmisültek, illetve sérültek meg, továbbá, hogy milyen értékkel bírtak. Utalt arra is, hogy a felperesnek a csatlakozó fellebbezésben előterjesztett, épületkár megtérítése iránti keresetét az elsőfokú bíróságnak a megismételt eljárás során ugyancsak el kell bírálnia. Meghagyta ezért az elsőfokú bíróságnak, hogy a bizonyítási teherrel kapcsolatban a feleket tájékoztassa, és ezt követően az indítványaik alapján a megjelölt tényre nézve folytassa le a bizonyítási eljárást.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróság a felperes ingókára tekintetében hozott határozatot, és részítéletében a felperesi képviselő számlájára utalással 8.578.000 forint, valamint 2007. március 15. napjától késedelmi kamat megfizetésére kötelezte az alperest.

Részítéletének indokolása szerint **Cs.I., G. CS.** és **Gy.Sz.** tanúvallomása alátámasztotta a felperesnek azt az előadását, hogy a jogelődje tulajdonában állt épületben vendéglátóipari tevékenység folyt, a káresemény időpontja körüli időben hétvégeként diszkót tartottak. Ebből következően az lakottnak minősült, amelyre a biztosítási fedezet kiterjedt. Kifejtette, hogy alperesnek a tűzkárok megtérítésére

vonatkozó szerződési feltétele nem tette a biztosítási szolgáltatás teljesítésének feltételévé, hogy a biztosított épületben a riasztó berendezés működjön. Ugyanakkor álláspontja szerint a felperesi jogelőd önmagában a riasztó berendezés alkalmazásával a kármegelőzési kötelezettségének eleget tett. Kifejtette, hogy az épületbe bedobott gyúlékony tárgy állaga, súlya, röppályája utólag már nem lett volna rekonstruálható, ezért az sem lett volna megállapítható, hogy a riasztó egyáltalán érzékelhette volna-e a tárgy megjelenését. Mindezek miatt ebben a körben az alperes szakértői bizonyítási indítványát mellőzte. Kifejtette, a riasztó működése sem előzhette volna meg vagy csökkentette volna önmagában a kárt. Ezért nincs olyan körülmény, amelynek folytán az alperes a Ptk. 536. § (2) bekezdése szerint beállt térítési kötelezettsége alól mentesülhetne. A bejelentett kárt az alperes felmérte, majd könyvvizsgálót bízott meg annak ellenőrzésével, aki a megsemmisült eszközök értékének meghatározását a rendelkezésre álló adatok alapján lehetségesnek találta és megállapította. Mindezek folytán álláspontja szerint az alperes alaptalanul vitatta a tűz keletkezésének idején a biztosított épületben lévő vagyontárgyak létét, illetve azok értékét is. A késedelmi kamatban arra figyelemmel marasztalta az alperest, hogy a kártérítés a Ptk. 360. § (1) bekezdése szerint a károsodás bekövetkeztekor nyomban esedékes.

A részítélettel szemben az alperes terjesztett elő fellebbezést, amelyben elsődlegesen annak megváltoztatását és a kereset elutasítását, másodlagosan pedig a hatályon kívül helyezését kérte.

Fellebbezése szerint az elsőfokú bíróság a megismételt eljárásban maradéktalanul nem tett eleget az ítéltábla utasításainak, ennek következtében a megállapított tényállás hiányos, az abból levont jogi következtetések pedig tévesek. Kifogásolta, hogy az épület lakottsága, illetve a kárenyhítés körében az általa felajánlott szakértői bizonyítás lefolytatását a bíróság mellőzte. Kiemelte, hogy a költség előlegezése mellett több alkalommal indítványozta könyvszakértő kirendelését, melyet a felperes sem ellenzett. A perben a könyvelési anyag rendelkezésre bocsátása alól a felperest nem mentesítette, hogy azt a kárrendezés során már az általa felkért könyvszakértő cég rendelkezésére bocsátotta. Annak a vizsgálatnak ugyanis nem képezte tárgyát, hogy az ingatlanban folyt-e ténylegesen vendéglátói tevékenység. Hangsúlyozta, hogy a kihallgatott tanúk vallomása, egyrészt a tanúk érdekeltsége folytán, másrészt a vallomásuk tartalma alapján nem volt alkalmas annak hitelt érdemlő bizonyítására, hogy a biztosítási esemény körüli időben az ingatlanban vendéglátóipari tevékenység folyt. Mindezek miatt pedig a felperes a lakottság kérdésében őt terhelő bizonyításnak nem tett eleget. Kiemelte, hogy az ingatlanban ténylegesen folytatott tevékenység tekintetében a felperes jogelődjét közlési és változásbejelentési kötelezettség terhelte. A kettő közül valamelyiket bizonyosan megszegte, aminek következtében helytállási kötelezettsége nem állt be. Kifogásolta, hogy indítványa ellenére az elsőfokú bíróság arra nézve sem vett fel bizonyítást, hogy az üzembe helyezett riasztó jelezte volna-e az égő tárgy épületbe való bedobását. Holott a felperes szerint a riasztó a rendelkezésére állt, és szükség esetén az a szakértő részére átadható lett volna. Fenntartotta azt az álláspontját is, hogy a kárrendezési eljárás során készített könyvszakértői jelentés nem alkalmas a megrongálódott, megsemmisült vagyontárgyak káridőponti értékének igazolására,

tekintettel arra, hogy az ingóságok könyv szerinti értéke nem azonos a tárgyszakértő által meghatározható tényleges kárkori értékükkel.

A felperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú részítélet helybenhagyására irányult. Álláspontja szerint a lakottsággal kapcsolatos alperesi felvetés megalapozatlan, mert az ingatlan nem lakóház volt. Az alperes pontosan nem jelölte meg, hogy mit ért termelő tevékenységen. Egy hétvégente üzemelő zenés szórakozóhely pedig termelő tevékenységet folytatónak minősül. Utalt arra, hogy a megismételt eljárásban kihallgatott tanúk vallomása egyértelműen igazolta, hogy az ingatlan nem volt elhagyatott, abban rendszeresen különböző okból megfordultak emberek. Az alperes által felkért könyvszakértő kárszámítását csak a káresemény óta eltelt időre figyelemmel költségmegtakarítás miatt fogadta el. A perben azonban az a furcsa helyzet állt elő, hogy az alperes a saját maga által megállapított kárösszeget vitatta. Kiemelte, hogy a szándékos gyújtogatás esetén a riasztó berendezésnek nem lehetett kármegelőzési vagy kárenyhítési szerepe. A tűzoltósági jegyzőkönyv szerint ugyanakkor a riasztó működött, de azt a hanghatás megszüntetése érdekében leverték.

A felperes a fellebbezési tárgyaláson megerősítette, hogy a megismételt elsőfokú eljárásban az ingóságok tekintetében keresetének tőkeösszegét 8.578.000 forintra leszállította. Ebből az következett, hogy az elsőfokú bíróság részítéletével ebben a körben a módosított keresetnek megfelelően marasztalta az alperest. Az ítéletábra pedig az alperes fellebbezése folytán teljes terjedelemben vizsgálta felül az elsőfokú bíróság részítéletét, mert annak első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdése].

A fellebbezés megalapozott.

Az ítéletábra szükségesnek tartotta a tényállás kiegészítését azzal, hogy a cím. szám alatti ingatlanon a káresemény időpontjában nem folyt termelő tevékenység. Az így kiegészített tényállás mellett az ítéletábra az elsőfokú bíróság döntésével és annak jogi indokaival nem értett egyet.

Az ítéletábra előjáróban azt emeli ki, hogy az elsőfokú bíróság lényeges eljárási szabálysértést követett el azzal, hogy a hatályon kívül helyező végzésben előírt bizonyítást maradéktalanul nem folytatta le, és tájékoztatási kötelezettségének sem tett eleget. Ez azonban nem jelentette akadályát a részítélet érdemi felülbírálatának, mert a Pp. 252. § (2) bekezdése szerint nem volt szükség a tárgyalás megismétlésére, illetve kiegészítésére. A lakottság megítélése szempontjából releváns tények ugyanis a lefolytatott bizonyítás eredményeként megállapíthatóak voltak. A felperes pedig a hatályon kívül helyező végzés alapján tisztában kellett legyen azzal, hogy a Pp. 164. § (1) bekezdése alapján őt terhelte annak bizonyítása, hogy a biztosító szolgáltatásának a szerződésben, illetve jogszabályban előírt feltételei megvalósultak.

A perben nem volt vitás, hogy a felperesi jogelőd és az alperes között a Ptk. 536. § (1) bekezdésében és 548. §-ában meghatározott vagyonbiztosítási szerződés jött létre, amely alapján az alperes kockázatviselése a tűzkárra is kiterjedt. A felperes jogelődje a szerződésben úgy nyilatkozott, hogy a kockázatviselési helyen vendéglátó tevékenységet folytatnak. A biztosító szolgáltatása szempontjából alapvető jelentőséggel bírt, hogy a káresemény idején ténylegesen végeztek-e termelő tevékenységet. A szerződés alapján ugyanis lakatlan egységekre az alperes nem nyújtott fedezetet. A szerződésben meghatározott egyéb feltételek hiányában pedig az épület csak ebben az esetben minősült lakottnak.

Az ítéltábla álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a bizonyítékok értékelése alapján tévesen jutott arra a következtetésre, hogy a felgyújtott épület lakott volt. A felperesi jogelőd ügyvezetője a rendőrségi és tűzvizsgálati eljárásban tett nyilatkozataiban elismerte, hogy a - korábban sörözőként üzemelő - helyiségben több nappal korábban járt utoljára. Abban évek óta régi számítógépeket, a felújítás alatt álló diszkóból származó kibontott bútorokat és egyéb ingó tárgyakat (asztalok, székek, italadagoló, stb.), valamint iratokat raktároztak. A perben tanúként is fenntartotta az erre vonatkozó vallomását. Mindebből egyenesen következett, hogy ebben a helyiségben vendéglátó tevékenység a káresemény idején bizonyosan nem folyt.

A megismételt eljárásban kihallgatott három tanú vallomása alapján a diszkó működésére sem lehetett következtetni. **Cs.I.** ugyanis mindössze egy alkalommal látta a diszkót üzemelni, de ennek pontos időpontjára nem emlékezett. **G. Cs.** vallomása szerint munkaviszonya az Kft-nél már a tüzesetet megelőzően megszűnt. Ennek pontos időpontját nem tudta megjelölni, a diszkó üzemelését viszont csak addig az időpontig tudta megerősíteni, amíg a munkaviszonya is fennállt. **Gy.Sz.** pedig a káresemény időpontjában az ingatlanban folytatott tevékenység jellegére nézve egyáltalán nem tudott nyilatkozatot tenni. Mindezek mellett a biztosított ügyvezetője a rendőrségi feljelentésében kifejezetten úgy nyilatkozott, hogy a diszkó felújítás alatt állt, amelyet a helyszínről készített fényképfelvételek is alátámasztottak.

Megjegyzni az ítéltábla, hogy az alperes alaptalanul kifogásolta az Kft. teljes könyvelési anyagának beszerzésére és könyvszakértő kirendelésére vonatkozó indítványa mellőzését. Ügyvezetője szerint ugyanis a felperesi jogelőd a vendéglátó egységet magában foglaló épületrészt 2004. év végétől, vagy 2005. év elejétől bérbe adta a **név**-nek. A továbbiakban a diszkó üzemeltetését is ez a cég végezte, így a biztosított könyveléséből a kockázatviselési helyen folytatott termelő tevékenységre nézve semmilyen adat nem lett volna nyerhető.

A lefolytatott bizonyítás eredménye alapján az ingatlan nem volt lakott, lakatlan ingatlan pedig csak pótdíj ellenében lett volna biztosított. Az elsőfokú bíróság ezért megalapozatlanul kötelezte biztosítási szolgáltatás teljesítésére az alperest.

Az ítéltábla ezért az elsőfokú részítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta, és a felperes részítélettel elbírált kereseti kérelmét elutasította.

Az alperes részítélet elleni fellebbezése eredményre vezetett, ezért az ítéltábla - a 4/2009. (XII. 14.) PK véleményben kifejtettekre tekintettel - a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján a lerótt fellebbezési illetékből, valamint 100.000 forint és áfa ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére kötelezte a felperest.

, 2014. november 25.

Világhyéné dr. Böcskei Terézia s. k.
a tanács elnöke

Dr. Csóka István s. k.
Sándor s. k.
előadó bíró

Dr. Lente
bíró

A kiadmány hitelül:
Hilcz Ádámné
tisztviselő